

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 2

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 2. – 828 с.

ISBN 978-617-8263-40-9

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У другому томі збірника відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-40-9 (т. 2)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

ВАЩУК ОЛЕСЯ ПЕТРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
професор кафедри криміналістики, доктор юридичних наук, професор*

СТЕВЕНСОН ОКСАНА СТЕПАНІВНА

*“Axciton systems inc”,
віцепрезидент*

ПЕРСПЕКТИВИ КРИМІНАЛІСТИКИ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Криміналістика в Україні в умовах російсько-української війни зазнає ряду викликів, але також має потенціал розвитку. Розвиток криміналістики під час війни вимагає постійного навчання, пристосування та підтримки на всіх рівнях суспільства. У цілому, такі перспективи є різноманітними та спрямованими на впровадження інновацій, посилення міжнародного співробітництва, підвищення кваліфікації фахівців та зміцнення відносин з громадськістю.

Нижче наведені деякі перспективи та додаткові напрямки розвитку криміналістики в цей період:

1. Застосування передових технологій. Інтенсивне використання інформаційних технологій, біометрії, супутникового моніторингу, а також дронів і робототехніки значно поліпшить якість роботи криміналістів і полегшить виявлення та розкриття злочинів.

2. Збільшення міжнародного співробітництва. Співпраця з міжнародними організаціями, такими як Інтерпол, Європол та інші правоохоронні органи, для обміну досвідом, інформацією та ресурсами.

3. Підвищення кваліфікації фахівців. Навчання та підготовка фахівців у галузі криміналістики є ключовим фактором для підтримки ефективності правоохоронних органів під час війни.

4. Розробка нових методів розкриття злочинів: У зв'язку зі зміною характеру злочинів та набуття нових знань, криміналісти повинні розробляти та впроваджувати нові методики та інструменти для розслідування. Зокрема, використання дронів для збору даних на місцях подій злочинів, впровадження новітніх аналітичних інструментів для обробки великих обсягів інформації, розвиток методів цифрового дослідження та кіберслідства.

5. Боротьба з кіберзлочинністю. Військові дії можуть спричинити збільшення кіберзлочинів. Тому, криміналісти повинні активно розвивати свої знання та навички в галузі кібербезпеки, а також працювати над виявленням та розкриттям кіберзлочинів. Зокрема, криміналісти повинні бути готові розслідувати кібератаки, виявляти та припиняти хакерські групи, які використовують цифрові технології для здійснення атак на українську інфраструктуру.

6. Зосередження на боротьбі з корупцією. У зв'язку з війною, корупція та зловживання владою можуть посилитися. Криміналісти повинні діяти ефективно і відкрито, щоб виявляти та розкривати такі злочини.

7. Протидія незаконному переміщенню товарів та контрабанді. Заходи з протидії незаконному переміщенню товарів та контрабанді є актуальними в цих умовах, бо внаслідок війни збільшується обсяг незаконного переміщення зброї, наркотиків, контрабандних товарів і т.п.

8. Забезпечення захисту прав людини. Дотримання прав людини та забезпечення правопорядку, незважаючи на військові дії.

9. Розвиток та впровадження альтернативних методів розслідування. Внаслідок обмежених ресурсів та зміненої ситуації на місцях злочинів, криміналісти можуть досліджувати та впроваджувати альтернативні методи розслідування, такі як віртуальна криміналістика або використання дистанційних засобів моніторингу.

10. Впровадження інноваційних підходів у роботі. Розвиток науково-технічного прогресу може забезпечити криміналістам нові можливості для розслідування злочинів та аналізу доказів, наприклад, штучний інтелект та машинне навчання.

11. Зміцнення зв'язків з громадськістю. Підтримання довіри та співпраці з громадськістю є важливим аспектом ефективної криміналістики. Правоохоронні органи можуть розробляти та впроваджувати стратегії для зміцнення зв'язків з громадянами, включаючи залучення до співпраці волонтерів та місцевих громадських організацій.

12. Формування позитивного іміджу правоохоронних органів. Підтримка позитивного іміджу правоохоронних органів та криміналістів у суспільстві може сприяти зміцненню довіри громадян та поліпшенню ефективності їх роботи.

13. Оновлення законодавства. Адаптація законодавства до сучасних викликів та потреб правоохоронних органів є важливим фактором розвитку криміналістики. При цьому, внесення змін до нормативних актів може забезпечити правоохоронним органам більші можливості для боротьби зі злочинністю та забезпечення національної безпеки.

14. Розвиток спеціалізованих підрозділів. Створення та підтримка спеціалізованих підрозділів для розслідування конкретних видів злочинів, таких як тероризм, кіберзлочини, або злочини проти гуманності, може забезпечити ефективніше розслідування та розкриття злочинів. Окрім того, це може включати створення нових команд, які спеціалізуються на злочинах проти мирного населення, воєнних злочинах, авіатерористичних актах та інших воєнних правопорушеннях.

15. Забезпечення психологічної підтримки. Військові дії можуть мати психологічний вплив на правоохоронців та криміналістів, тому важливо створити систему психологічної підтримки та реабілітації для працівників.

16. Удосконалення методів виявлення та розслідування військових злочинів. Військові злочини можуть мати особливий характер, що вимагає від криміналістів розробки та впровадження специфічних методик та методів розслідування.

17. Розробка стратегій для протидії пропаганді. Забезпечення об'єктивності та прозорості в роботі криміналістів може допомогти протистояти пропаганді та сприяти формуванню позитивного іміджу правоохоронних органів.

18. Впровадження системи оцінки ефективності діяльності криміналістів та правоохоронних органів може сприяти постійному вдосконаленню роботи та підвищенню їх результативності.

19. Розширення можливостей для наукових досліджень. Підтримка наукових досліджень у галузі криміналістики може сприяти розвитку нових методик, методів та підходів до розслідування злочинів, а також покращенню теоретичної бази. Важливо залучати нових вчених та студентів для проведення досліджень, спрямованих на розв'язання актуальних проблем криміналістики.

20. Підтримка громадської дипломатії. Розвиток громадської дипломатії та співпраця з міжнародними організаціями можуть допомогти сприяти захисту прав людини, забезпеченню правопорядку та відновленню деокупованого регіону.

21. Розробка програм підтримки для потерпілих від злочинів. Створення профільних програм підтримки та допомоги потерпілим від злочинів, зокрема насильства, торгівлі людьми та військових злочинів, є важливим аспектом роботи криміналістів та правоохоронних органів.

Загалом, криміналістика в Україні в умовах російсько-української війни має потенціал для розвитку і вдосконалення, спрямований на забезпечення безпеки громадян, зміцнення правопорядку та притягнення винних до відповідальності. Це можливо завдяки співпраці правоохоронних органів, академічного середовища, міжнародних партнерів та громадськості.

Ключові слова: криміналістика, перспектива, російсько-українська війна, війна.

Key words: criminalistics, perspective, Russian-Ukrainian war, war.

АЛБУЛ СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

*Одеський державний університет внутрішніх справ,
професор кафедри оперативно-розшукової діяльності,
кандидат юридичних наук, професор*

КОЛОДІЙ ДЕНИС ВОЛОДИМИРОВИЧ

*Харківський національний університет внутрішніх справ,
аспірант кафедри оперативно-розшукової діяльності*

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВЕ ДОКУМЕНТУВАННЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

На сьогодні, в умовах повномасштабної військової агресії російської федерації проти України, Верховна Рада прийняла закон, який встановлює відповідальність за колабораційну діяльність. Стаття 111-1 Кримінального кодексу України передбачає відповідальність за колабораційну діяльність. Враховуючи той факт, що зазначена

Хижняк Євген Сергійович Окремі аспекти загальної профілактики умисних вбивств підрозділами кримінальної поліції	408
Цитряк Віктор Ярославович, Альбещенко Олексій Станіславович Правові питання діяльності приватних військових компаній в умовах воєнних конфліктів	413
Павліченко Євгенія Володимирівна, Косяк Олег Володимирович Напрями розвитку пробації в Україні	415
Григорчак Діана Володимирівна Протидія торгівлі людьми в умовах війни та глобальних викликів XXI століття	417

СЕКЦІЯ 22

КРИМІНАЛІСТИКА, СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА, ПСИХОЛОГІЯ ТА МЕДИЦИНА У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СУДОЧИНСТВА

Tishchenko Valerii Volodymyrovych, Bielik Larysa Stepanivna Features of forensic analysis in the investigation of crimes	420
Загородній Віктор Євстафійович, Гресь Юлія Олегівна Збройний конфлікт як обстановка вчинення розслідування злочинів	423
Цехан Дмитро Миколайович Класифікація доходів, сформованих за результатами злочинної діяльності	425
Самойленко Олена Анатоліївна, Тітуніна Катерина Вікторівна До питання криптовалют як засобу вчинення кримінального правопорушення	427
Ващук Олеся Петрівна, Стевенсон Оксана Степанівна Перспективи криміналістики в умовах російсько-української війни	430
Албул Сергій Володимирович, Колодій Денис Володимирович Оперативно-розшукове документування колабораційної діяльності в умовах воєнного стану: проблемні питання	432
Кубарев Іван Володимирович, Барган Сергій Сергійович Використання доказів у закордонних моделях допиту	436